

Μέσα στο καλοκαίρι (12-13 Ιουλίου) ανακοινώθηκαν τα πρώτα μέτρα υποχρεωτικότητας του εμβολιασμού. Ο Μητσοτάκης και ο Κικίλιας, όρισαν προθεσμία την 16η Αυγούστου για τα εργαζόμενα σε δομές πρόνοιας ηλικιωμένων και ΑΜΕΑ, και την 1η Σεπτέμβρη για τα εργαζόμενα σε νοσοκομεία και δομές υγείας. Η “άρνηση του εμβολιασμού” όπως τέθηκε εξαρχής, θα επέφερε αναστολή εργασίας (άνευ αποδοχών), ενώ τις επόμενες μέρες στην βουλή κάποιοι υπουργοί της ΝΔ απείλησαν και με ενδεχόμενες απολύσεις.

Ο εμβολιασμός πλέον δεν μπορεί να θεωρηθεί εθελοντικός. Το ΦΕΚ που βγήκε μόλις δυο μέρες πριν την πρώτη προθεσμία, όρισε τους νόμιμους λόγους απαλλαγής από το εμβόλιο: αντιδράσεις στην πρώτη δόση, διαγνωσμένη αλλεργία σε συστατικά του εμβολίου, ή ιστορικό θρομβοπενίας ή μυοκαρδίτιδας. Απουσιάζουν από την λίστα το να έχεις αυτοάνοσο, να κυοφορείς, ή κάποιο παράθυρο να υποβάλλεις αίτηση για άλλους ιατρικούς λόγους.

Όπως και πέρσι τέτοια εποχή, ουσιαστικά μέτρα εξοπλισμού της δημόσιας υγείας απέναντι σε ένα επόμενο πανδημικό κύμα δεν υπάρχουν. Η φετινή μορφή της πολιτικής της ατομικής ευθύνης δύναται να είναι πιο πειστική και αποτελεσματική από την περσινή. Πριν, τα περισσότερα δεν μπόρεσαν να μην παραβούν κάποια στιγμή τα μέτρα. Οι ίδιοι οι κανόνες του κράτους για “κατ’εξαίρεση κυκλοφορία” δεν έδιναν περιθώριο για ένα σωρό αναγκαία πράγματα, και φυσικά, η κοινωνική επαφή έξω από την δουλειά και την κατοικία, μετά από σχεδόν μισό χρόνο απαγόρευσης, έγινε δεδομένο πως θα πραγματοποιούνταν μέσω της παράβασης. Το πρόγραμμα των εμβολιασμών, με την επονομασία “Ελευθερία” είναι σαν να έχει μια ειρωνική και ξεδιάντροπη επίγνωση πως ο εμβολιασμός δεν θα σε απελευθερώσει μόνο από τον εγκλεισμό, αλλά και από το αναγκαίο άγχος να παραβαίνεις συνεχώς τα μέτρα. Τώρα όντας εμβολιασμένο μπορείς να ταυτιστείς πιο εύκολα με τον “καλό νομοταγή πολίτη” οπότε και να λειτουργήσεις και λιγότερα αλληλέγγυα, ή περισσότερο εχθρικά στον ανεμβολίαστο “κακό”.

Ο τωρινός αγώνας των εργαζομένων στην περίθαλψη τρέχει με βάση την εργατική αλληλεγγύη και ενάντια στον διχασμό εμβολιασμένων-ανεμβολίαστων. Από το καλοκαίρι η ΠΟΕΔΗΝ [Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Δημοσίων Νοσοκομείων] είχε βγάλει κάλεσμα για αποχή από την κατάθεση πιστοποιητικών εμβολιασμού ή νόσησης από όλα τα εργαζόμενα (εμβολιασμένα ή ανεμβολίαστα). Την ημέρα της προθεσμίας υποχρεωτικού εμβολιασμού για τα εργαζόμενα στο ΕΣΥ (Τετάρτη 1/9/21), οι αναστολές δεν τέθηκαν σε ισχύ, με τις ίδιες τις διοικήσεις να ζητούν από τα ανεμβολίαστα εργαζόμενα να δουλέψουν για να βγουν οι βάρδιες. Με στόχο να εμποδίσουν την έκδοση αναστολόχαρτων, οι κινητοποιήσεις εκείνες τις μέρες αποπειράθηκαν να κάνουν κατάληψη στις διοικήσεις πολλών νοσοκομείων με τον καθεστωτικό συνδικαλισμό να μεσολαβεί αποτρεπτικά². Με τα κενά θέσεων να δημιουργούν έναν καινούργιο χαμό, δόθηκαν 15 μέρες παράταση στα ψυχιατρεία. Σύμφωνα με το υπουργείο υγείας, 6,412 εργαζόμενα τέθηκαν σε αναστολή. Οι κινητοποιήσεις συνεχίζονται.

Η πρώτη μέρα του μέτρου των αναστολών στο ΕΣΥ ήταν και η πρώτη μέρα του Θάνου Πλεύρη ως υπουργός υγείας μετά τον ανασχηματισμό της κυβέρνησης. Ο Πλεύρης είναι γνωστός για τις ακροδεξιές του θέσεις, επομένως η επιλογή έχει μια σημασία επικοινωνιακά: είναι μια έμμεση δήλωση για το ποιά σώματα έχουν σημασία.

Τρία χρόνια μετά τη δολοφονία της Ζάκι, και ενώ υπάρχει ιατροδικαστική απόφαση για το δολοφονικό χτύπημα από το γκλομπ του μπάτσου, δεν έχει καταδικαστεί κανείς. Ο Πλεύρης ο οποίος είναι συνήγορος υπεράσπισης των δολοφόνων, θεώρησε άξια ΕΔΕ τη διαρροή των ονομάτων των μπάτσων και όχι τη δολοφονία. Άλλωστε, η πρώτη κίνηση που έκαναν σε συνεργασία με τα ΜΜΕ ήταν να πείσουν ότι δεν πρόκειται για δολοφονία, μιας και η απειλούμενη ιδιοκτησία του κοσμηματοπώλη είναι σαφώς μεγαλύτερης αξίας από τη ζωή ενός πρεζάκια και κλέφτη. Βέβαια, ακόμα και μετά τη διάψευση αυτής της αφήγησης, οι μπάτσοι εξακολουθούν να προστατεύονται ενώ για τους υπαλλήλους της ΕΚΑΒ εκκρεμεί ακόμα η ΕΔΕ τους.

Παρομοίως, για τον Πλεύρη το κύτταρο ενός εμβρύου φαίνεται να έχει μεγαλύτερη αξία από το σώμα μιας γυναίκας που δεν επιθυμεί να γεννήσει. Σύμφωνα με δηλώσεις του αλλά και με την έμμεση συμμετοχή σε σχετικές καμπάνιες, δε τάσσεται ενάντια των εκτρώσεων αλλά είναι σημαντικό για αυτόν να προπαγανδίζεται η σημασία ενός “αγέννητου παιδιού”. Το παιδί αυτό όμως πρέπει να είναι αποκλειστικά λευκό και έλληνας βέβαια γιατί σκοπός είναι η διατήρηση και συνέχεια του έθνους. Αξέχαστες είναι οι δηλώσεις του νέου υπουργού για τη σωστή πολιτική απέναντι στα μετανάστες, που δεν είναι άλλη από το να τους κάνουν τη ζωή κόλαση ώστε να μη θέλουν να έρθουν. Φυσικά σα σωστός φασίστας δε θα μπορούσε να λείπει από το στόχαστρο του και ο κόσμος του κινήματος. Εκτός από τις δηλώσεις του για καθαρισμό των Εξαρχείων, υπερασπίζεται τα κεφάλια των μπάτσων στο δικαστήριο της δεύτερης εκκένωσης της Ματρόζου.

Το πλούσιο βιογραφικό του Πλεύρη δε μας προκαλεί κάποια έκπληξη μιας και είναι απαραίτητο για αυτή τη θέση. Μας είναι σημαντική όμως η προτροπή που δίνει σε κάθε σκουπίδι να νιώσει μεγαλύτερη άνεση να εκφράσει τη ρατσιστική, μισογύνικη, ομοφοβική, τρανσφοβική βία του στο χώρο εργασίας, στο δρόμο, στο σπίτι. Τέλος, υποθέτουμε ότι είναι και μια προσπάθεια να μην απογοητεύσει ένα μέρος της δεξιάς που θεωρεί τον εαυτό της παραγκωνισμένο από το κράτος και να διεκδικήσει τη στήριξη του.

«Οι πληροφορίες πλεονάζουν, οι αποδείξεις για αυτό που το βίωμα ενέχει ως αυταπόδεικτο περιττεύουν, το να κυβερνάσαι σημαίνει ότι παρακολουθείσαι, ελέγχεσαι, κατασκοπεύεσαι, κατευθύνεσαι, διευθύνεσαι από νόμους, αριθμείσαι, εγγράφεσαι, διδάσκεσαι, ακούς κηρύγματα, ελέγχεσαι, συγκρατείσαι, αξιολογείσαι, κοστολογείσαι, λογοκρίνεσαι, διατάζεσαι»

Αυτά γράφανε το 2009³ και σε όλα τα παραπάνω σήμερα θα προσθέταμε: καταστέλλεσαι, κακοποιείσαι, δολοφονείσαι, απομονώνεσαι, ενοχοποιείσαι... Και θα τα προσθέταμε όχι γιατί το βίωμα των τελευταίων είναι αυταπόδεικτο μόνο στη τελευταία δεκαετία και όχι στη προηγούμενη. Δολοφονίες, κακοποιήσεις, καταστολή υπήρχε και πριν. Θα τα προσθέταμε γιατί το (δημόσιο) βίωμα ανακατασκευάζεται συνεχώς, και από τότε πολλά γεγονότα έχουν μεσολαβήσει. Γεγονότα που έχουν αποτυπωθεί ανεξίτηλα πάνω στα σώματα και τις εμπειρίες μας, στους κοινωνικούς μας χώρους και στους δρόμους και τα πεζοδρόμια που έχουμε χλιοπερπατήσει. Από τα πογκρόμ στο κέντρο, τη δολοφονία της Ζάκι στην Ομόνοια, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης στα σύνορα, τις δεκάδες γνωστές και ακόμα περισσότερες άγνωστες γυναικοκτονίες, τις περιφράξεις στα λεγόμενα κοινά⁴, τους θανάτους στο αιγείο, την εντατικοποίηση και την υποτίμηση της εργασίας, τις καραντίνες, τις υποχρεωτικές λήψεις DNA και τον 187^A, και αυτά είναι μόνο λίγα από αυτά που θεωρούμε ότι μπορούμε να επισημάνουμε ως γεγονότα που διαμορφώνουν το δημόσιο αλλά και το δικό μας, βίωμα.

Τα παραπάνω γεγονότα θεωρούμε ότι αποτελούν περιβάλλον και απότοκο της αναδιάρθρωσης των κοινωνικών σχέσεων στον ελλαδικό χώρο. Η κρίση του '08, το ΔΝΤ, η φτωχοποίηση, οι ιδιωτικοποιήσεις και οι «περιφράξεις» δεν είναι παρά μία μικρή σελίδα στο βιβλίο αυτού που αντιλαμβανόμαστε ως αναδιάρθρωση. Η “οικονομική κρίση” συνοδευόταν από μία “ηθική κρίση”, μία “κρίση αξιών”, λέγανε από το 2010, ενώ στην συνέχεια βαρεθήκανε και οι ίδιοι τις ίδιες τους τις κοινοτυπίες. Κοινοτυπίες όμως που πατάνε στη βάση – και θέλουν να αναπαράγουν– τον διαχωρισμό του οικονομικού από το πολιτικό, του πολιτικού από το κοινωνικό, του δημόσιου από το ιδιωτικό, διαχωρισμοί που συχνά αναπαράγονται και στα κινήματα, ακόμα και αν προσπαθούν να τους υπερβούν.

Ο κοινωνικός ανταγωνισμός δεν αφορά μόνο μία πτυχή της καθημερινότητάς μας. Αντιθέτως, η επίθεση “σε μία πτυχή” της θα ήταν αδύνατη χωρίς την καταμέτωπο επίθεση σε κάθε άλλη, σε κάθε νοητό πεδίο που μπορεί να καταλαμβάνει το κοινωνικό και το ατομικό σώμα. Η επίθεση προς όλες τις κατευθύνσεις μέσω της αναδιάρθρωσης (προγράμματα δομικής προσαρμογής, ΔΝΤ) δεν αφορά μόνο το ύψος των μισθών, ή το ωράριο. Το ζήτημα της αναπαραγωγής δεν είναι μόνο οικονομικό ζήτημα. Από αυτό που λέμε αναδιάρθρωση προκύπτει μια βίαιη επιβολή μιας ολόκληρης αντίληψης για τις σχέσεις, τον εαυτό, την ζωή, η οποία κλίνει όλο και περισσότερο σε περισσότερα πεδία. Για το κράτος-τη πατριαρχία-το κεφάλαιο, η επίθεση στην αναπαραγωγή (υγεία, παιδεία, ασφαλιστικό, στέγαση, ρεύμα, τροφή) οφείλει να εφάπτεται με την όξυνση του μισογυνισμού, της ομοφοβίας, του ρατσισμού, της αποξένωσης και της κοινωνικής απομόνωσης.

Όταν έχεις έναν φασίστα υπουργό υγείας, στον χώρο εργασίας σου δεν θα δουλεύεις απλά παραπάνω, αλλά θα δυσκολεύουν και οι όροι που το κάνουν. Δεν θα μπορείς να είσαι αλληλέγγυο, να φέρεις το σώμα

σου ελεύθερα, να εκφράζεις την σεξουαλικότητά σου. Θα δίνεται περισσότερος χώρος να υποτιμώνται οι ζωές των μεταναστών, των χρηστών και των κάθε λογής περισσευούμενων και απειλητικών που έρχονται ως χρήστες των υπηρεσιών υγείας.

Ο χώρος της “υγείας”, στον οποίο θεωρούμε ότι μπορούμε να συμπεριλάβουμε όλο τον χώρο εκείνο που οργανώνεται γύρω από την φροντίδα, είναι κατεξοχήν χώρος παραγωγής νοημάτων. Η ίδια η έννοια της υγείας ορίζεται αρνητικά μέσα από την συνεχή παραγωγή του νοήματος του miarou, του ασθενούς, του μολυσματικού και του πλεονάζοντος. Αυτό που δεν χωράει στην περιφρουρημένη έννοια της υγείας οφείλει να διορθωθεί. Το να υπάρχουν ή να επιθυμείς να υπάρχουν διαφορετικά κινδυνεύει πάντα να παθολογικοποιηθεί, δεν μπορεί να είναι αποδεκτό ως μια εν δυνάμει καλή ζωή. Ταυτόχρονα, το σώμα οφείλει να συντηρεί την οικογένεια, το έθνος και την οικονομία. Για αυτό πρέπει να συστρατευθεί εξ ολοκλήρου με τη κίνηση που επιδιώκει την επέκταση της αξίας. Γιατί εκεί είναι που αποκτά αξία το ίδιο.

Το νοσοκομείο ως κατεξοχήν ναός της υγείας, άρα και της ασθένειας, της ζωής άρα και του θανάτου, της επιβίωσης άρα και της εκμετάλλευσης γίνεται συνεπακόλουθα και ο χώρος εκείνος όπου παράγεται η (μη) φροντίδα. Μέσα στην ανεξέλεγκτη κίνηση που δημιουργεί η διατήρηση της εργατικής δύναμης (διατήρηση της αξίας) και η εμπορευματοποίηση της υγείας (επέκταση της αξίας), στο νοσοκομείο μπορεί κάποιο να αντιληφθεί με τον πιο εξόφθαλμο τρόπο την ακραία υποτίμηση ενός μεγάλου κομματιού της κοινωνίας.

Υποτίμηση που μέσα στην αναδιάρθρωση βαθαίνει δημιουργώντας τα δικά της νοήματα. Μέσα στο πανικό των επειγόντων, μέσα στην καθυστέρηση των εξωτερικών ιατρείων μπορεί το οποιοδήποτε να δει στις αντανakλαστικές αντιδράσεις και αναδράσεις των γιατρών και των χρηστών, μεταξύ τους αλλά και ανάμεσά τους, όλη την ουσία του κοινωνικού ανταγωνισμού διαμεσολαβημένου από την πολιτική κυριαρχία της καπιταλιστικής-πατριαρχικής νοηματοδότησης της ζωής.

Στο εσωτερικό του νοσοκομείου συναντάμε ένα εκρηκτικό περιβάλλον που εμπεριέχει τις αντιφάσεις της καπιταλιστικής-πατριαρχικής κοινωνίας. Από την μία, η κακοποιητική “αντιμετώπιση” των θηλυκοτήτων (είτε ως χρήστριες υπηρεσιών υγείας είτε ως εργαζόμενες) την δυσανασχετισμένη, μετ’εμποδίων εξυπηρέτηση των μεταναστ(ρι)ών, των φτωχών, των χρηστών, τα σχόλια για τις χοντρές και άλλους που “τα προκαλούν στον εαυτό τους”. Από την άλλη, ο όλο και αυξανόμενος φόρτος απλήρωτης εργασίας που δημιουργεί την συνθήκη εκείνη της καθημερινής, αόρατης υπέρβασης. Καταρακωμένο ΕΣΥ σημαίνει, σύστημα υγείας με κενά που καλύπτονται από τα εργαζόμενα –όταν αυτά (μπορούν και) καλύπτονται. Σημαίνει εντατικοποίηση της επιβεβλημένης κακοποίησης του εργαζόμενου με την συνεχή πίεση του συναισθηματικού εκβιασμού. Όπως επίσης σημαίνει και την αλληλοδιαπλοκή της κοινωνικής απαξίωσης έτσι όπως παράγεται έξω

και μέσα στο νοσοκομείο και την ατομική μέχρι στιγμής διαχείρισή της.

Επίθεση στην αναπαραγωγή ενώ υπάρχουν ισχυρές δομές κοινωνικής αλληλεγγύης και εργατικής αυτονομίας δεν υφίσταται. Για αυτό και οι επιθέσεις στις καταλήψεις⁵ και στα κινήματα, για αυτό και οι τρομονόμοι. Από την άλλη η καταστολή και ο έλεγχος ως προϋποθέσεις των περιφράξεων, ως προϋποθέσεις της εμπορευματοποίησης δεν αφορούν ή δεν μένουν μόνο στην εποπτεία της “παραγωγικότητας”. Η σεξουαλικότητα, το σώμα, η λευκότητα -- όλα (πρέπει να) ρυθμίζονται και (να) προσαρμόζονται σύμφωνα με την κυρίαρχη εθνική εντύπωση. Η πραγματικότητα είναι ότι πλέον ο κλοιός σφίγγει, τα (υπερεθνικά και ατομικά) κεφάλαια συγκρούονται, η ζωή είναι ο αγώνας για την επιβίωση του ισχυρότερου ή του πιο αποτελεσματικού προς την αξιοποίησή του από το κεφάλαιο και για αυτό (περιμένει ότι) θα ανταμειφθεί. Δεν μένει πια χρόνος για συντρόφους..., δεν μένει πια “κενό” πεδίο -που να μην ελέγχεται.

Οι κοινοί αγώνες εργαζομένων-χρηστών, ντόπιων και μεταναστριών δεν είναι μία στρατηγική για την μαζικότερη και αποτελεσματικότερη απάντηση στην αναδιάρθρωση. Είναι η συλλογική οργάνωση της επιθετικής άρνησης σε αυτήν και τα νοήματα που παράγει, αναγνωρίζοντας ότι ο εχθρός δεν είναι μόνο το κράτος, ο εχθρός εκτός των άλλων είναι και σχέση που επιδρά πάνω μας.

(δ)

21/9/2021

diathematiki@riseup.net
diathematiki.blackblogs.org

1. Ο Πλεύρης είναι σίγουρα ένας κινούμενο σκουπίδι για πολλά όντα: εργαζόμενα, κουήρια, αντιφασιστά, μεταναστά, εξαρχωτά και άλλα και συνδυαστικά. Επικεντρωνόμαστε στους δύο αυτούς αγώνες κυρίως γιατί αυτή την στιγμή, είναι δύο αγώνες που λόγω των αναστολών και της ανοιχτής δίκης τρέχουν με μία μαζικότητα και έξω από ημερολογιακές επετείους.
2. Αναγνωρίζουμε πως τα συνδικάτα δεν είναι ομογενή πολιτικά σώματα αλλά μία συγκεντρωτική και ιεραρχική πολιτική μορφή διαμεσολάβησης των εργατικών αγώνων.
3. Theorie du Contexte 1, σελ. 19
4. Θεμελιώδης ιστορική στιγμή για την δόμηση του καπιταλισμού θεωρούνται οι κυριολεκτικές περιφράξεις των κοινών γέων (ευρώπη: από τον 16ο, αμερικές: από τον 17ο αιώνα) για την εμπορευματοποίησή τους (Μαρξ 1867 – *Κεφάλαιο*, τόμος 1, Φεντερίτσι 2004 – *Ο Κάλιμπαν και η μάγισσα*). Οι περιφράξεις των κοινών είναι μία διαδικασία πρωταρχικής συσσώρευσης, δηλαδή διαδικασία εμπορευματοποίησης ενός στοιχείου που δεν θεωρούνταν πριν εμπόρευμα. Η πρωταρχική συσσώρευση θεωρείται κάτι που θεμελίωσε τον καπιταλισμό ιστορικά (περιφράξεις γης, δουλεμπόριο) αλλά που υπάρχει και συνεχώς στα πλαίσιά του, καθώς η σφαίρα της οικονομίας συνεχώς “ρουφάει” από αυτό που θεωρείται εξω-οικονομικό (οικιακή και αναπαραγωγική εργασία, φυσικοί πόροι) (Μαρξ 1867, Φεντερίτσι 2004, Tsing 2015 – *The Mushroom at the End of the World*).
5. Οι καταλήψεις αποτελούν εκτός των άλλων ετεροτοπίες ενδυνάμωσης και ισχυροποίησης αυτού που αποκλείεται από τη δημόσια σφαίρα. Κουηρ, ανώμαλα, αναρχικά, μεταναστά δημιούργουν τα δικά τους απελευθερωμένα εδάφη παράγοντας τα δικά τους ανταγωνιστικά νοήματα, δομώντας τις δικές τους σχέσεις. Τις σχέσεις δηλαδή που προς το παρόν αποτελούν πεδίο κοινωνικής και κρατικής καταστολής από τον εθνικό εσμό.

////////////////////////////////////

Το κείμενο που ακολουθεί είναι μία απόπειρα να συνδέσουμε τον αγώνα των εργαζομένων στην περίθαλψη κατά της υποχρεωτικότητας του εμβολιασμού με τον αγώνα για την μνήμη της Ζάκι. Επιθυμούμε να αναδείξουμε την άμεση σχέση που μπορεί να έχει ένας (εργασιακός) αγώνας στον τομέα της υγείας με τον αγώνα για την ζωή που αρνείται ή της στερείται η ένταξη στις κανονικότητες του σώματος, της σεξουαλικότητας, του φύλου, της φυλής ή της εθνικότητας.

Παρότι έχουμε μόλις αρχίσει να γρατζουνίζουμε το θέμα ‘ιατρική και πολιτική’, θεωρήσαμε σημαντικό να βγάλουμε τώρα ένα πρώτο κείμενο που μεταξύ άλλων θα αναγνωρίζει στην υπουργοποίηση του Πλεύρη έναν κοινό στόχο ανάμεσα στους παραπάνω αγώνες¹. Επιδιώκουμε αυτή την σύνδεση θεωρώντας την διασταύρωση των αγώνων έναν θεμιτό στόχο που μπορεί να αποφέρει την από-περιθωριοποίηση εκείνων που περιθωριοποιούνται ως τα μη-τυπικά υποκείμενα του κλάδου τους (π.χ. κουήρ εργαζόμενα στην περίθαλψη) και την ενδυνάμωση των αγώνων γενικότερα.

////////////////////////////////////